

Εργαστήριο δημιουργικής ανάγνωσης και γραφής
“ΤΟ ΚΟΧΥΛΙ”

Ιστορικά κτήρια της Ρόδου: Φώτα παρακαλώ!

ΙΟΥΛΙΟΣ 2025

Εργαστήριο δημιουργικής ανάγνωσης και γραφής “ΤΟ ΚΟΧΥΛΙ”
Για την ελληνική γλώσσα, 2025

Επιμέλεια - σχεδιασμός έκδοσης: Πάνος Δρακόπουλος
© panosdrak@yahoo.gr
ISBN 978-618-87928-0-7

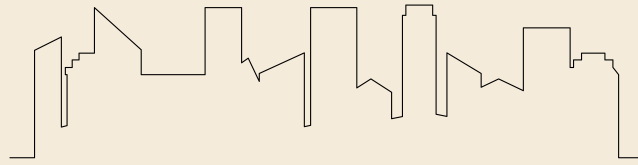
Έκδοση Εκτός Εμπορίου

Τα κείμενα του παρόντος τόμου συγγράφηκαν έπειτα από πρόσκληση της "Συνέργειας - Synergy Rhodes" σε συνεργασία με το Ρ/Σ Λυχνάρι και το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα "SINCERE" για τη συμμετοχική δράση πολιτών: "Συνομιλώντας με τα Ιστορικά Κτίρια της Ρόδου".

ΤΑ ΚΤΗΡΙΑ ΕΞΟΜΟΛΟΓΟΥΝΤΑΙ...

Μιλούν τα κτήρια – και μάλιστα, όσα αποκαλούμε “ιστορικά”;

Η μονοκρατορία της ύλης θα γελάσει. Η ηγεμονία του παρόντος το ίδιο.

Ακούμε ήδη τις ειρωνείες τους: «Σιγά μη τραγουδάει και το χώμα ή συνθέτει στίχους το κύμα!».

Χάριν όμως της σπουδαίας υπηρεσίας που παρέχει στην γλώσσα, στην νόηση και την αίσθησή μας, η μεταφορά, αντιτείνουμε: «Ναι, και το χώμα τραγουδάει και το κύμα συνθέτει στίχους και πλάι τους, τα κτήρια μιλούν».

Τι μεταφέρεται όμως στις φράσεις αυτές;

Η συνομιλία μας με τις γύρω μας δημιουργίες, με τα γύρω μας πράγματα.

Και τι λένε σ’ εμάς, εν προκειμένω κτήρια, όπως η Ροδιακή Έπαυλη, το Ταχυδρομείο και το Εθνικό Θέατρο της Ρόδου;

Το αποτυπώνουν οι σελίδες που ακολουθούν.

Απολαύστε τις.

Πάνος Δρακόπουλος

Υπεύθυνος Εργαστηρίου δημιουργικής ανάγνωσης και γραφής
«ΤΟ ΚΟΧΥΛΙ»

Δημήτρης Λαδικός

Ταχυδρομείο προς έξωση

Περήφανοι ήταν κάποτε οι άνθρωποι για μένα. Τώρα, μονάχα να στολίζω καρτ-ποστάλ, με όλη μου την κληρονομιά στην πρόσοψη. Κανείς δεν ονειρεύεται το μέλλον του με μένα. Θεσ από αδιαφορία; Θεσ γιατί με αποκαλούν πια ξεπερασμένο;

Ακόμη και τα περιστέρια σε όλο το Μαντράκι, με έχουν για περίγελο.

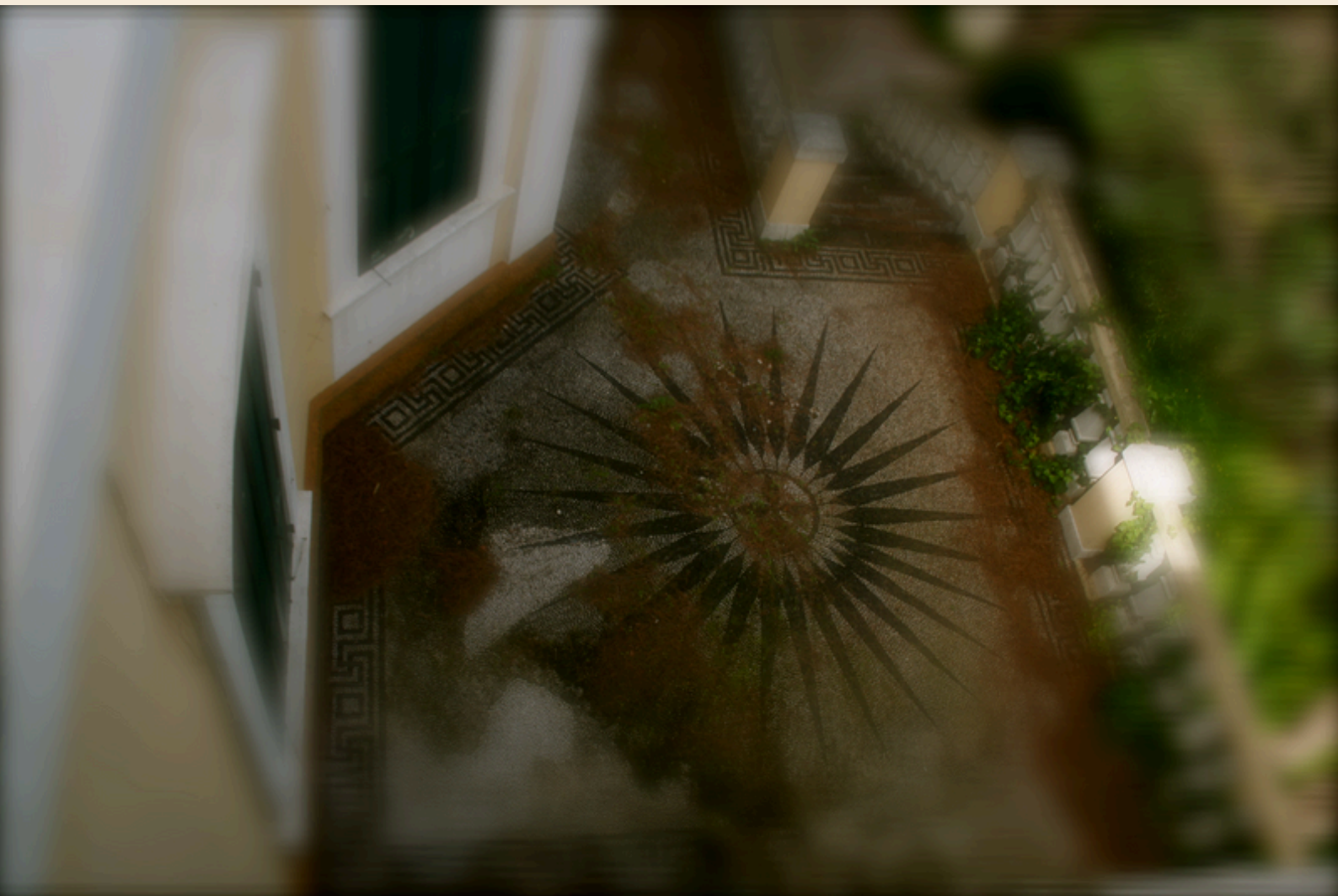
Σαν να παίρνουν εκδίκηση φυλαγμένη, από τότε που τους πήρα τη χαρά να στέλνουν γράμματα.

Έπαυλης περιπέτεια

Μπήκαν τα παιδιά στην Έπαυλη. Είχε φτάσει πια η Άνοιξη. Ένα χρυσό βαγόνι τα περίμενε να ξεκινήσουν το ταξίδι τους. Και γύρισαν όλες τις γωνιές της, με τα άνθη και τις μυρωδιές της. Συνάντησαν αρχόντους, πρίγκιπες, τους Τρεις Σωματοφύλακες, να παίζουν το κυνήγι του θησαυρού, μέσα στους θάμνους, στους κισσούς. Σκαρφάλωσαν ψηλά στη φασολιά ν' ακούσουν ακόμα πιο καθαρά, τη γλυκιά μελωδία.

Μα, σιγή κυριάρχησε παντού. Ένα ερείπιο, η έπαυλη μπροστά τους. Στη θέα της όλα μαζί αναρωτήθηκαν: «Πώς ήρθε κιόλας ο χειμώνας;»

Σοφία Κισκίνη

Το Ταχυδρομείο

Παρατηρώ τα σκαλιά δίπλα στην είσοδο μου. Μα πόσα βήματα έχουν χαραχθεί πάνω τους στα τόσα χρόνια που υπάρχω; Άνθρωποι απ' όλο το νησί έχουν αφήσει τα ίχνη τους στα σκαλοπάτια μου. Μόνο τα βαθουλώματα στα μάρμαρα μαρτυρούν το αμέτρητο αλισβερίσι. Η κίνηση, τα τελευταία χρόνια, έχει μειωθεί. Οι άνθρωποι δεν με χρειάζονται πια όπως παλιά.

Μα, όταν ένα γράμμα καταφθάνει στην πόρτα μου, ακόμη βλέπω αυτή την ανυπομονησία στα μάτια του παραλήπτη.

Η Ροδιακή Έπαυλη

Κουράστηκα. Γέρασα πια και σαν τους ηλικιωμένους αναμένω και εγώ την ημέρα της κατάρρευσης.

Μα, τι συμβαίνει;

Ξαφνικά, όλα άρχισαν ν' αλλάζουν!

Ήρθε κόσμος, μάστορες, αρχιτέκτονες και ξεκίνησαν τις εργασίες αναστήλωσης μου. Με έκλεισαν γύρω γύρω σαν πολύτιμο αγαθό με μεγάλους μαντρότοιχους και σύρματα. Βάλανε μάλιστα και την ταμπέλα «εργοτάξιο» για να μην πλησιάζουν οι άνθρωποι. Με βάψανε σε ένα κίτρινο της ώχρας.

Πόσο θα κρατήσει άραγε αυτή η αναστήλωση;
Αναστήλωση ή φυλακή;

Ευαγγελία Παυλούς

Ταχυδρομείο Ρόδου

«Φυλάω μνήμες, λόγια και σιωπές αιώνων. Είδα ηγεμόνες να φεύγουν, ανθρώπους να έρχονται με ελπίδα, γράμματα να κουβαλούν αγάπη και πόνο. Έχω λάβει και στείλει γράμματα σε όλο τον κόσμο, σε κάθε γωνιά.

Δεν είμαι απλώς κτίριο· είμαι κομμάτι της ψυχής της Ρόδου, ανθεκτικό στον χρόνο και στις καρδιές».

Ροδιακή Έπαυλη

«Ποια στιγμή θα ξεχώριζα κατά το πέρασμα του χρόνου;

Αυτή του 1992.

Τότε που ένιωσα την Ιστορία να αναπνέει μέσα μου. Φιλοξένησα το επίσημο γεύμα των Ευρωπαίων ηγετών, όταν η Ελλάδα κοιτούσε στα μάτια την ΕΟΚ. Οι αίθουσές μου γέμισαν φωνές, αποφάσεις και όνειρα για μια κοινή ευρωπαϊκή πορεία.

Τώρα στέκω απομονωμένη και εγκαταλελειμμένη... Πού χάθηκαν τα όνειρα άραγε;»

Αναστασία Ζέππου

Ἡ Δημοτικὴ Βιβλιοθήκη ἀναπολεῖ

«Τρεῖς μῆνες πρὶν κλείσεις τὸν ἐπίγειο βίο σου,
ἀγαπημένε μας, ἔκλεισα κι ἐγὼ ἡ Δημοτικὴ
Βιβλιοθήκη στὴ Ροδιακὴ Ἐπαυλῇ.

Ποῦ νὰ βόσκουν τώρα τὰ βιβλία μου;

Ἀναπολῶ τὰ ἀπογεύματα ποὺ ἔτρεχε νὰ σέ
συναντήσῃ ἡ καλή σου, ἀκριβέ μας, γιὰ νὰ
ἀναπνεύσουμε καὶ νὰ ἀγγίξουμε μαζὶ τὴ
βιβλιολατρεία ποὺ ξεχυνόταν πλουσιοπάροχα
γύρω μας».

Πάνος Δρακόπουλος

Ταχυδρομείο

Ήδη απ' τα σκαλοπάτια μου
ξανοίγομαι στους ανθρώπους.

Τους φέρνω δώρα, λογαριασμούς
και μαντάτα σωρό.

Σε μένα θα βρει αποκούμπι
η δροσιά του πελάγου
κι οι αναχρωματισμοί τ' ουρανού.
Τα τρεχαντήρια των σιωπηλών:
των περιστεριών και των προσφύγων.

Κι έτσι θυμίζω στους πάντες
πως ο παραλήπτης κι ο αποστολέας
είναι πάντοτε το αυτό πρόσωπο:
ο Χρόνος.

Ροδιακή Έπαυλη

Γλώσσα δεν έχω.

Την υποδύομαι μόνον.

Απ' τους ανθρώπους.

Απ' τη φωνή τους

και τ' αναρίθμητα της εκμαγεία

τα βιβλία – τα όσα, για χρόνια,

φιλοξενούσα μέσα μου.

Και τι δεν έχω φιλοξενήσει μέσα μου:

Από Βασιλείς μέχρι Προέδρους.

Από μέλη θεατρικών ομάδων και μουσικούς

μέχρι μαθητές που γύρισαν το πρώτο τους

φιλμάκι.

Γλώσσα δεν έχω.

Έγινα, όμως, η γλώσσα της πόλης μου.

Και στην ολόφωτη ποίηση – και στην χειμερινή
της σιωπή.

Ιωάννα Παπανικολάου

Εθνικό Θέατρο 1937

Περασμένα μεγαλεία...

Για πολλά χρόνια υπήρξα το καμάρι της Ρόδου γιατί είμαι ο πολιτισμός της. Το πρώτο μου όνομα ήταν *Teatro Puccini*. Αρχιτέκτονας ο Αρμάντο Μπερναμπίτι. Φιλοξένησα ιταλικούς θιάσους και παραστάσεις όπερας. Στέγασα το ΔΗΠΕΘΕ Ρόδου και το *ECOFILMS*, *ECOKIDS* με την Λουκία Ρικάκη.

Σσος, πλησίασε και άκουσε! Οι παλμοί μου έχουν αδυνατίσει, ωστόσο ακόμα ανασαίνω.

Μη με ξεχνάς!

Ένα θέατρο στα αζήτητα

Πόσες και πόσες παραστάσεις
όπερες, χοροί και κωμωδίες
έργα φύσεως πάσης
τέρψανε τόσες ηλικίες!

Ήμουν το κόσμημα της Ρόδου
το Θέατρο το Εθνικό
Και τώρα πια παροπλισμένο
στέκω χωρίς ζωή, χωρίς κοινό.

Αναπολώ την ομορφιά
φωνές, τραγούδια, μουσικούς
μα πιο πολύ μου λείπουν τα παιδιά.

Διαβάτη, μη με προσπερνάς...
Ψίθυρος η φωνή μου. Την ακούς;

Ταχυδρομείο 1928

Το απαξιωμένο περιστέρι της εποχής.

Είμαι γέννημα της Α' φασιστικής περιόδου της ιταλικής κυριαρχίας στη Ρόδο. Πατέρας μου είναι ο Florestano De Fausto. Ωστόσο είδα με τα μάτια μου και άλλους κατακτητές του νησιού. Στέκομαι απέναντι από τον Ευαγγελισμό που με το καμπαναριό του ξεκουφαίνομαι.

Δεν παραπονιέμαι όμως.

Αγναντεύω τη θάλασσα, χαζεύω τους βιαστικούς πολίτες, παρατηρώ τους τουρίστες και ακούω τις πικρές ιστορίες των προσφύγων στο διπλανό παρκάκι.

Όπως και να το κάνεις ζω τις εξελίξεις.

Έφη Γιαννιού

Ταχυδρομείο Ρόδου

Βλέπω τα παλιά γκισέ-παραθυράκια.
Μπροστά τους, πάνω στο μάρμαρο,
ακούω ακόμα τις δραχμές να κουδουνίζουν...
Θυμάσαι αλήθεια τους παλιούς υπαλλήλους;
Έδιναν τα γραμματόσημα πίσω απ' τις μαύρες
σιδεριές.

Έμοιαζαν με αλλοτινούς γραφιάδες
σ' ένα δωμάτιο γεμάτο δέματα κι επιστολές.

Ροδιακή Έπαυλη

Ερειπωμένη και ρημαγμένη. Κι όμως!
Φωνάζει ο Λάγκο, διατάζει ο Ντε Βέκι,
χτυπά το χέρι στο γραφείο ο Εμμανουέλε.
Τα βασιλόπαιδα παίζουν κρυφτό στον κήπο με
το συντριβάνι.

Ζητούν κάποιο βιβλίο στην μικρή βιβλιοθήκη.
Ένα βιολί ακούγεται στο βάθος.
Κι ο Ρόδιος ποιητής Βαρέλης
σε μια γωνιά φιλοσοφεί...

Μαρία Παπαδόσηφου

Εθνικό Θέατρο Ρόδου

Οι φωνές του παρελθόντος
κοιμούνται στην μαρμάρινη κοιλιά μου.

Μέσα της οι άριες κι οι χτύποι
στα λουστραρισμένα ξύλα.
Οι ήχοι και οι ειδήσεις των πολέμων
και της ειρήνης.

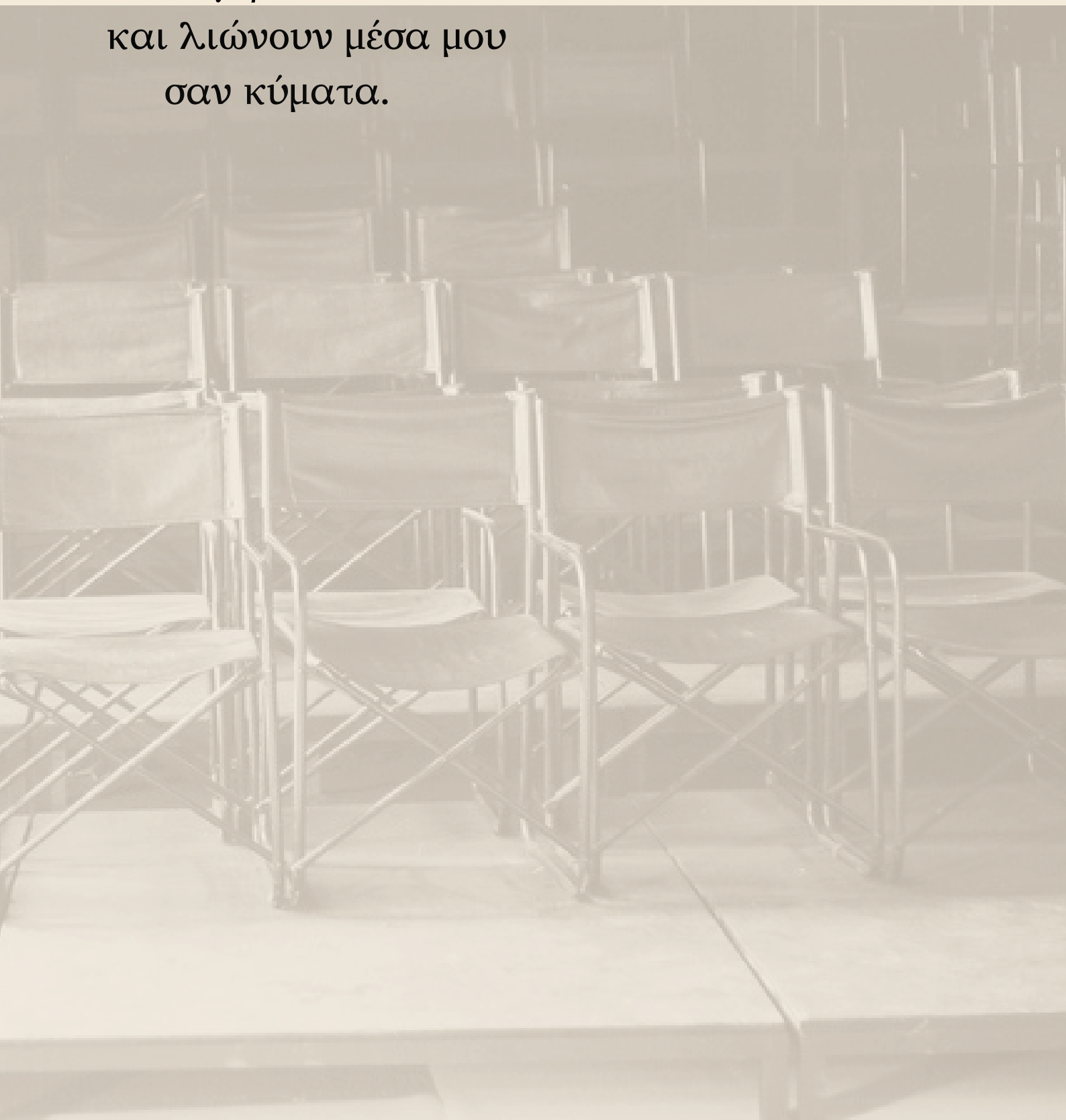
Οι φωνές του παρόντος αντηχούνε
στα πατώματα.

Ψάχνουν ένα έδαφος πορώδες
να φωλιάσουν
και να κερδίσουν κι αυτές
μια θέση στην Ιστορία.

Οι φωνές του μέλλοντος
ζεσταίνονται μέσα στις ψυχές
που δε με γνώρισαν ακόμα.

Είμαι το Εθνικό Θέατρο της Ρόδου.

Το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον
συγκρούονται
και λιώνουν μέσα μου
σαν κύματα.

Ταχυδρομείο της Ρόδου

Palazzo delle Poste, παλάτι του ταχυδρομείου. Παλάτι κάποτε, τώρα μόνο ταχυδρομείο. Γέρασα τώρα πια, οι τοίχοι μου αφήνουν σκόνες στα χέρια και τα ρούχα αυτών που περνάνε απ' έξω, αυτών που περιμένουν στη σειρά τις γεμάτες μέρες.

Όμως, ξέρω.

Ξέρω ότι όταν ο ήλιος χύνεται μπροστά μου, όταν σκύβουν πάνω μου τα σύννεφα, όλοι βλέπουν το παλιό μου μεγαλείο να στάζει στους σαθρούς μου τοίχους.

Έφη Ζάχου

Ταχυδρομείο Ρόδου

Στέκω αγέρωχο στο πέρασμα του χρόνου.
Εξαιτίας του δημιουργού μου Φλορεστάνο ντι
Φάουστο, συστήνομαι υπερήφανα εδώ και χρόνια
ως Ταχυδρομείο Ρόδου.

Καμαρώνω για το γεμάτο από πωρόλιθο κορμί
μου και χαίρομαι όταν ο περαστικός διακρίνει το
εκλεκτικό μου στιλ.

Λαχταρώ διαρκώς να αγκαλιάζω το στροβίλισμα
του κόσμου, την προσμονή του, τη μυρωδιά του
χαρτιού, των φακέλων, του μελανιού...

Ανταλλαγή γραμμάτων, χρημάτων, επιστολών
εξομολογήσεων... κομμάτια όλα της ύπαρξής
μου.

Οι κυβερνήσεις ευτυχώς με συντηρούν. Με
βοηθούν να νιώθω χρήσιμο.

Σοβαρά μιλάω.

Ροδιακή Έπαυλη;

Ίσως κάποτε!

Τότε, που στις σάλες μου ηχούσαν οι νότες ταξιδιάρικης μουσικής.

Τότε, που έσφυζε από ζωή ολόκερη η ύπαρξή μου!

Γεμάτη από βασιλείς, στρατιωτικούς, πολιτικούς, δημοσιογράφους...

Τώρα,
νιώθω πως είμαι στο μηδέν.

Άδεια εδώ και καιρό.

Οι ρωγμές στις πλάτες μου, μαρτυρούν την καταπόνησή μου.

Σιωπώ και πονώ.

Πονώ.

Ελένη Κυρμουζούδη

Στο περιθώριο

Ζω στο περιθώριο

Όπως τα παιδιά
Που βρίσκουν παρηγοριά
Στην συλημένη μου αγκαλιά

Όπως τα παιδιά
Που βρίσκουν καταφύγιο
Στον ξένιό μου κήπο

Όπως
Οι άρρωστοι
Οι αποκλεισμένοι
Οι βομβαρδισμένοι

Όλοι μας εκτοπισμένοι
Απ' τον χάρτη της ζωής

Οι περαστικοί μάς αποφεύγουν
Στρέφουν το βλέμμα τους αλλού
Μην τους κάψει η ενοχή

Όσοι μας αγαπούν
Κλαιν' βουβά
Κι αγανακτούν

Ως πότε πια
Σε χέρια αιμοσταγών
Βορά θα γίνεται η ζωή μας;

Κοιτώντας σε κατάματα
Απ' την βαθιά εκπνοή του χρόνου
Σ' εκλιπαρώ

Δράσε!

Ο ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΣ ΤΟΜΟΣ
“Ιστορικά κτήρια
της Ρόδου:
Φώτα παρακαλώ!”

ΣΧΕΔΙΑΣΤΗΚΕ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΤΗΚΕ
ΕΚΤΟΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
ΤΟΝ ΙΟΥΛΙΟ ΤΟΥ 2025
ΑΠ’ ΤΟΝ ΠΑΝΟ ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟ
ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ
ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΓΡΑΦΗΣ “ΤΟ ΚΟΧΥΛΙ”

Το Εργαστήριο δημιουργικής ανάγνωσης και γραφής “ΤΟ ΚΟΧΥΛΙ” ιδρύθηκε στην Ρόδο τον Οκτώβριο του 2012.

Στα 13 χρόνια λειτουργίας του έχει συνεργαστεί με πληθώρα εκλεκτών καλλιτεχνών κι ομάδων ανά την Ελλάδα διοργανώνοντας εκθέσεις, εκδόσεις και παραστάσεις.

Επικοινωνία με το ΚΟΧΥΛΙ: panosdrak@yahoo.gr

Η έκδοση κοσμείται από φωτογραφίες της Ελένης Κυρμουζούδη
(εξώφυλλο-οπισθόφυλλο) και της Μαρίας Πάσσαρο (σώμα).

Συγγραφείς

Δημήτρης Λαδικός
Σοφία Κισκίνη
Ευαγγελία Παυλούς
Αναστασία Ζέππου
Πάνος Δρακόπουλος
Ιωάννα Παπανικολάου
Έφη Γιαννιού
Μαρία Παπαδόσηφου
Έφη Ζάχου
Ελένη Κυρμουζούδη

ISBN 978-618-87928-0-7

9 786188 792807